SHRIMAD BHAGWAT RASIK KUTUMBA

श्रीमद् भागवत का यह सार
भगवद् भक्ति ही आधार

Kunti Stuti

कुंती स्तुति में है प्रचुर भक्ति, वैराग्य और ज्ञान ।
परम नियंता से मांग रही,दुख देने का वरदान ।।

नारायणं(न्) नमस्कृत्य, नरं(ञ्) चैव नरोत्तमम्।
देवीं(म्) सरस्वतीं(म्) व्यासं(न्), ततो जयमुदीरयेत्॥

nārāyaṇaṃ(n) namaskṛtya, naraṃ(ñ)caiva narottamam

devīṃ(m) sarasvatīṃ(m) vyāsaṃ(n), tato jayamudīrayet

नामसङ्कीर्तनं(म्) यस्य, सर्वपापप्रणाशनम्।
प्रणामो दुःखशमनस्, तं(न्) नमामि हरिं(म्) परम्॥

nāmasaṅkīrtanaṃ(m) yasya, sarvapāpapraṇāśanam

praṇāmo duḥkhaśamanas, taṃ(n) namāmi hariṃ(m) param

श्रीमद्भागवतमहापुराणम्

प्रथमः स्कन्धः

॥ अथाष्टमोऽध्यायः ॥

Śrīmadbhāgawatamahāpurāṇam

Prathamaḥ skandhaḥ

.. Athāṣtamo'dhyayaḥ ..

सूत उवाच

अथ ते सम्परेतानां(म्), स्वानामुदकमिच्छताम् ।
दातुं(म्) सकृष्णा गङ्गायां(म्),पुरस्कृत्य ययुः(स्) स्त्रियः ॥ 1॥

sūta uvāca

atha te samparetānāṃ(m), svānāmudakamicchatām .

dātuṃ(m) sakṛṣṇā gaṅgāyāṃ(m), puraskṛtya yayuḥ(s) striyaḥ .. 1..

svānā+ mudaka+ mic+ chatām

ते निनीयोदकं(म्) सर्वे, विलप्य च भृशं(म्) पुनः ।

आप्लुता हरिपादाब्ज- रजः(फ्)पूतसरिज्जले ॥ 2॥

te ninīyodakaṃ(m) sarve, vilapya ca bhṛśaṃ(m) punaḥ .

āplutā haripādābja- rajaḥ(ph)pūtasarijjale .. 2..

ninī+ yodakaṃ(m), rajaḥ(ph)+ pūta+ sarij+ jale

तत्रासीनं(ङ्) कुरुपतिं(न्), धृतराष्ट्रं(म्) सहानुजम् ।

गान्धारीं(म्) पुत्रशोकार्तां(म्), पृथां(ङ्) कृष्णां(ञ्)च माधवः ॥ 3॥

tatrāsīnaṃ(ṅ) kurupatiṃ(n), dhṛtarāṣṭraṃ(m) sahānujam .

gāndhārīṃ(m) putraśokārtāṃ(m), pṛthāṃ(ṅ) kṛṣṇāṃ(ñ) ca mādhavaḥ .. 3..

putraśo+ kārtāṃ(m)

सान्त्वयामास मुनिभिर्-हतबन्धूञ्छुचार्पितान् ।

भूतेषु कालस्य गतिं(न्), दर्शयन्नप्रतिक्रियाम् ॥ 4॥

sāntvayāmāsa munibhir- hatabandhūñśucārpitān .

bhūteṣu kālasya gatiṃ(n), darśayannapratikriyām .. 4..

sān+ tvayā+ māsa, hata+ bandhūñ+ śucār+ pitān , darśayan+ naprati+ kriyām

साधयित्वाजातशत्रोः(स्),स्वं(म्) राज्यं(ङ्) कितवैर्हृतम् ।

घातयित्वासतो राज्ञः(ख्), कचस्पर्शक्षतायुषः ॥ 5॥

sādhayitvājātaśatroḥ(s) svaṃ(m), rājyaṃ(ṅ) kitavairhṛtam .

ghātayitvāsato rājñaḥ(kh), kacasparśakṣatāyuṣaḥ .. 5..

kitavair+ hṛtam, kacasparśa+ kṣatāyuṣaḥ

याजयित्वाश्वमेधैस्तं(न्), त्रिभिरुत्तमकल्पकैः ।

तद्यशः(फ्) पावनं(न्) दिक्षु, शतमन्योरिवातनोत् ॥ 6॥

yājayitvāśvamedhaistaṃ(n̐), tribhiruttamakalpakaiḥ .

tadyaśaḥ(ph) pāvanaṃ(n) dikṣu, śatamanyorivātanot .. 6..

yājayitvāś+ vame+ dhaistaṃ(n̐), tribhirut+ tamakalpakaiḥ

śata+ manyo+ rivā+ tanot

आमन्त्र्य पाण्डुपुत्रां(व्)श्च, शैनेयोद्धवसं(य्)युतः ।

द्वैपायनादिभिर्विप्रैः,पूजितैः(फ्) प्रतिपूजितः ॥ 7॥

āmantrya pāṇḍuputrāṃ(v)śca, śaineyoddhavasaṃ(y)yutaḥ .

dvaipāyanādibhirvipraiḥ, pūjitaiḥ(ph) pratipūjitaḥ .. 7..

śaineyod+ dhava+ saṃ(y)yutaḥ, dvaipāyanā+ dibhir+ vipraiḥ

गन्तुं(ङ्) कृतमतिर्ब्रह्मन् , द्वारकां(म्) रथमास्थितः ।

उपलेभेऽभिधावन्ती- मुत्तरां(म्) भयविह्वलाम् ॥ 8॥

gantuṃ(n̐) kṛtamatirbrahman, dvārakāṃ(m) rathamāsthitaḥ .

upalebhe'bhidhāvantī- muttarāṃ(m)bhayavihvalām .. 8..

kṛta+ matir+ brahman, upalebhe'+ bhidhā+ vantī,

mut+ tarāṃ(m),bhaya+ vih+ valām

उत्तरोवाच

पाहि पाहि महायोगिन्- देवदेव जगत्पते ।

नान्यं(न्) त्वदभयं(म्) पश्ये ,यत्र मृत्युः(फ्) परस्परम् ॥ 9॥

uttarovāca

pāhi pāhi mahāyogin- devadeva jagatpate .

nānyaṃ(n) tvadabhayaṃ(m) paśye, yatra mṛtyuḥ(ph) parasparam .. 9..

tvada+ bhayaṃ(m)

अभिद्रवति मामीश, शरस्तप्तायसो विभो ।
कामं(न्) दहतु मां(न्) नाथ, मा मे गर्भो निपात्यताम् ॥ 10॥

abhidravati māmīśa, śarastaptāyaso vibho .
kāmaṃ(n) dahatu māṃ(n) nātha, mā me garbho nipātyatām .. 10..

śaras+ taptā+ yaso, nipāt+ yatām

सूत उवाच

उपधार्य वचस्तस्या, भगवान् भक्तवत्सलः ।
अपाण्डवमिदं(ङ्) कर्तुं(न्), द्रौणेरस्त्रमबुध्यत ॥ 11॥

sūta uvāca

upadhārya vacastasyā, bhagavān bhaktavatsalaḥ .
apāṇḍavamidaṃ(ṅ) kartuṃ(n), drauṇerastramabudhyata .. 11..

apāṇḍava+ midaṃ(ṅ), drauṇe+ rastra+ mabudhyata

तर्ह्येवाथ मुनिश्रेष्ठ, पाण्डवाः(फ्) पञ्च सायकान् ।
आत्मनोऽभिमुखान्दीप्ता- नालक्ष्यास्त्राण्युपाददुः ॥ 12॥

tarhyevātha muniśreṣṭha, pāṇḍavāḥ(ph) pañca sāyakān .
ātmano'bhimukhāndīptā- nālakṣyāstrāṇyupādaduḥ .. 12..

ātmano'bhi+ mukhān+ dīptā, nālakṣyās+ trāṇyu+ pādaduḥ

व्यसनं(म्) वीक्ष्य तत्तेषा- मनन्यविषयात्मनाम् ।
सुदर्शनेन स्वास्त्रेण, स्वानां(म्) रक्षां(म्) व्यधाद्विभुः ॥ 13॥

vyasanaṃ(m) vīkṣya tatteṣā- mananyaviṣayātmanām .
sudarśanena svāstreṇa, svānāṃ(m) rakṣāṃ(m) vyadhādvibhuḥ .. 13..

mananya+ viṣayāt+ manām, vyadhād+ vibhuḥ

अन्तः(स्)स्थः(स्) सर्वभूताना- मात्मा योगेश्वरो हरिः ।
स्वमाययाऽऽवृणोद्गर्भं(म्), वैराट्याः(ख्) कुरुतन्तवे ॥ 14॥

antaḥ(s)sthaḥ(s) sarvabhūtānā- mātmā yogeśvaro hariḥ .

svamāyayāo''vṛṇodgarbhaṃ(m), vairāṭyāḥ(kh) kurutantave .. 14..

svamāyayāo''+ vṛṇod+ garbhaṃ(m)

यद्यप्यस्त्रं(म्) ब्रह्मशिरस्- त्वमोघं(ञ्) चाप्रतिक्रियम् ।

वैष्णवं(न्) तेज आसाद्य, समशाम्यद् भृगूद्वह ॥ 15॥

yadyapyastraṃ(m) brahmaśiras- tvamoghaṃ(ñ) cāpratikriyam .

vaiṣṇavaṃ(n) teja āsādya, samaśāmyad bhṛgūdvaha .. 15..

yadyap+ yastraṃ(m),

bhṛgūd+ vaha

मा मं(व्)स्था ह्येतदाश्चर्यं(म्),सर्वाश्चर्यमयेऽच्युते ।

य इदं(म्) मायया देव्या, सृजत्यवति हन्त्यजः ॥ 16॥

mā maṃ(v)sthā hyetadāścaryaṃ(m), sarvāścaryamaye'cyute .

ya idaṃ(m) māyayā devyā, sṛjatyavati hantyajaḥ .. 16..

sarvāścarya+ maye'cyute,

han+ tyajaḥ

ब्रह्मतेजोविनिर्मुक्तै- रात्मजैः(स्) सह कृष्णया ।

प्रयाणाभिमुखं(ङ्) कृष्ण- मिदमाह पृथा सती ॥ 17॥

Brahmatejovinirmuktai- rātmajaiḥ(s) saha kṛṣṇayā .

prayāṇābhimukhaṃ(ṅ) kṛṣṇa- midamāha pṛthā satī .. 17..

Brahma+ tejo+ vinir+ muktai,

prayāṇā+ bhimukhaṃ(ṅ)

कुन्त्युवाच

नमस्ये पुरुषं(न्) त्वाऽऽद्य- मीश्वरं(म्) प्रकृतेः(फ्) परम् ।

अलक्ष्यं(म्) सर्वभूताना- मन्तर्बहिरवस्थितम् ॥ 18॥

kuntyuvāca

namasye puruṣaṃ(n) tvāo''dya- mīśvaraṃ(m) prakṛteḥ(ph) param .

alakṣyaṃ(m) sarvabhūtānā- mantarbahiravasthitam .. 18..

mantar+ bahi+ ravasthitam

मायाजवनिकाच्छन्न- मज्ञाधोक्षजमव्ययम् ।

न लक्ष्यसे मूढदृशा, नटो नाट्यधरो यथा ॥ 19॥

māyājavanikācchanna- majñādhokṣajamavyayam .

na lakṣyase mūḍhadṛśā, naṭo nāṭyadharo yathā .. 19..

māyā+ javanikāc+ channa- majñā+ dhokṣaja+ mavyayam

तथा परमहं(व्)सानां(म्), मुनीनाममलात्मनाम् ।

भक्तियोगविधानार्थं(ङ्),कथं(म्) पश्येम हि स्त्रियः ॥ 20॥

tathā paramahaṃ(v)sānāṃ(m), munīnāmamalātmanām .

bhaktiyogavidhānārthaṃ(ṅ), kathaṃ(m) paśyema hi striyaḥ .. 20..

munīnā+ mamalāt+ manām, bhakti+ yoga+ vidhā+ nārthaṃ(ṅ)

कृष्णाय वासुदेवाय, देवकीनन्दनाय च ।

नन्दगोपकुमाराय, गोविन्दाय नमो नमः ॥ 21॥

kṛṣṇāya vāsudevāya, devakīnandanāya ca .

nandagopakumārāya, govindāya namo namaḥ .. 21..

nandagopa+ kumārāya

नमः(फ्) पङ्कजनाभाय, नमः(फ्) पङ्कजमालिने ।

नमः(फ्) पङ्कजनेत्राय, नमस्ते पङ्कजाङ्घ्रये ॥ 22॥

namaḥ(ph) paṅkajanābhāya, namaḥ(ph) paṅkajamāline .

namaḥ(ph) paṅkajanetrāya, namaste paṅkajāṅghraye .. 22..

paṅkajāṅ+ ghraye

यथा हृषीकेश खलेन देवकी,

कं(व्)सेन रुद्धातिचिरं(म्) शुचार्पिता ।

विमोचिताहं(ञ्) च सहात्मजा विभो,

त्वयैव नाथेन मुहुर्विपद्गणात् ॥ 23॥

yathā hṛṣīkeśa khalena devakī

kaṃ(v)sena ruddhāticiraṃ(m) śucārpitā .

vimocitāhaṃ(ñ) ca sahātmajā vibho

tvayaiva nāthena muhurvipadgaṇāt .. 23..

ruddhā+ ticiraṃ(m), muhur+ vipad+ gaṇāt

विषान्महाग्नेः(फ्) पुरुषाददर्शना-

दसत्सभाया वनवासकृच्छ्रतः ।

मृधे मृधेऽनेकमहारथास्त्रतो,

द्रौण्यस्त्रतश्चास्म हरेऽभिरक्षिताः ॥ 24॥

viṣānmahāgneḥ(ph) puruṣādadarśanā-

dasatsabhāyā vanavāsakṛcchrataḥ .

mṛdhe mṛdhe'nekamahārathāstrato

drauṇyastratāścāsma hare'bhirakṣitāḥ .. 24..

viṣān+ mahāgneḥ(ph), vanavāsa+ kṛc+ chrataḥ

mṛdhe'neka+ mahā+ rathās+ trato, drauṇyas+ tratas+ cāsma

विपदः(स्) सन्तु नः(श्) शश्वत्- तत्र तत्र जगद्गुरो ।

भवतो दर्शनं(म्) यत्स्या- दपुनर्भवदर्शनम् ॥ 25॥

vipadaḥ(s) santu naḥ(ś) śaśvat- tatra tatra jagadguro .

bhavato darśanaṃ(m) yatsyā- dapunarbhavadarśanam .. 25..

dapunar+ bhavadarśanam

जन्मैश्वर्यश्रुतश्रीभि- रेधमानमदः(फ्) पुमान् ।
नैवार्हत्यभिधातुं(म्) वै, त्वामकिञ्चनगोचरम् ॥ 26॥

janmaiśvaryaśrutaśrībhi- redhamānamadaḥ(ph) pumān .
naivārhatyabhidhātuṃ(m) vai, tvāmakiñcanagocaram .. 26..

janmaiś+ varya+ śruta+ śrībhi, naivār+ hatyabhi+ dhātuṃ(m)
tvā+ makiñca+ nagocaram

नमोऽकिञ्चनवित्ताय, निवृत्तगुणवृत्तये ।
आत्मारामाय शान्ताय, कैवल्यपतये नमः ॥ 27॥

namo'kiñcanavittāya, nivṛttaguṇavṛttaye .
ātmārāmāya śāntāya, kaivalyapataye namaḥ .. 27..

namo'+ kiñcana+ vit+ tāya, nivṛt+ taguṇa+ vṛt+ taye

मन्ये त्वां(ङ्) कालमीशान- मनादिनिधनं(म्) विभुम् ।
समं(ञ्) चरन्तं(म्) सर्वत्र, भूतानां(म्) यन्मिथः(ख्) कलिः ॥ 28॥

manye tvāṃ(ṅ) kālamīśāna- manādinidhanaṃ(m) vibhum .
samaṃ(ñ) carantaṃ(m) sarvatra, bhūtānāṃ(m) yanmithaḥ(kh) kaliḥ .. 28..

manā+ dinidhanaṃ(m)

न वेद कश्चिद्भगवं(व्)श्चिकीर्षितं(न्),
तवेहमानस्य नृणां(म्) विडम्बनम् ।
न यस्य कश्चिद्दयितोऽस्ति कर्हिचिद् ,
द्वेष्यश्च यस्मिन् विषमा मतिर्नृणाम् ॥ 29॥

na veda kaścidbhagavaṃ(v)ścikīrṣitaṃ(n)
tavehamānasya nṛṇāṃ(m) viḍambanam .
na yasya kaściddayito'sti karhicid
dveṣyaśca yasmin viṣamā matirnṛṇām .. 29..

kaścid+ bhagavaṃ(v)ś+ cikīrṣitaṃ(n)

kaścid+ dayito'sti, kar+ hicid

जन्म कर्म च विश्वात्मन्-नजस्याकर्तुरात्मनः ।
तिर्यङ्नृषिषु यादः(स्)सु, तदत्यन्तविडम्बनम् ॥ 30॥

janma karma ca viśvātman- najasyākarturātmanaḥ .
tiryaṅnṛrṣiṣu yādaḥ(s)su, tadatyantaviḍambanam .. 30..

tiryaṅnṛr+ ṣiṣu, tadat+ yanta+ viḍam+ banam

गोप्याददे त्वयि कृतागसि दाम तावद्,
या ते दशाश्रुकलिलाञ्जनसम्भ्रमाक्षम् ।
वक्त्रं(न्) निनीय भयभावनया स्थितस्य,
सा मां(म्) विमोहयति भीरपि यद्बिभेति ॥ 31॥

gopyādade tvayi kṛtāgasi dāma tāvad
yā te daśāśrukalilāñjanasambhramākṣam .
vaktraṃ(n) ninīya bhayabhāvanayā sthitasya
sā māṃ(m) vimohayati bhīrapi yadbibheti .. 31..

daśā+ śrukali+ lāñjana+ sambhra+ mākṣam, yad+ bibheti

केचिदाहुरजं(ञ्) जातं(म्), पुण्यश्लोकस्य कीर्तये ।
यदोः(फ्) प्रियस्यान्ववाये, मलयस्येव चन्दनम् ॥ 32॥

kecidāhurajaṃ(ñ) jātaṃ(m), puṇyaślokasya kīrtaye .
yadoḥ(ph) priyasyānvavāye, malayasyeva candanam .. 32..

puṇyaś+ lokasya, priyas+ yān+ vavāye

अपरे वसुदेवस्य, देवक्यां(म्) याचितोऽभ्यगात् ।
अजस्त्वमस्य क्षेमाय, वधाय च सुरद्विषाम् ॥ 33॥

apare vasudevasya, devakyāṃ(m) yācito'bhyagāt .

ajastvamasya kṣemāya, vadhāya ca suradviṣām .. 33..

ajas+tvamasya, surad+ viṣām

भारावतारणायान्ये, भुवो नाव इवोदधौ ।

सीदन्त्या भूरिभारेण, जातो ह्यात्मभुवार्थितः ॥ 34॥

bhārāvatāraṇāyānye, bhuvo nāva ivodadhau .

sīdantyā bhūribhāreṇa, jāto hyātmabhuvārthitaḥ .. 34..

hyātma+ bhuvār+ thitaḥ

भवेऽस्मिन् क्लिश्यमानाना- मविद्याकामकर्मभिः ।

श्रवणस्मरणार्हाणि, करिष्यन्निति केचन ॥ 35॥

bhave'smin kliśyamānānā- mavidyākāmakarmabhiḥ .

śravaṇasmaraṇārhāṇi, kariṣyanniti kecana .. 35..

kliśya+ mānānā,

śravaṇas+ maraṇār+ hāṇi, kariṣyan+ niti

श्रृण्वन्ति गायन्ति गृणन्त्यभीक्ष्णशः(स्),

स्मरन्ति नन्दन्ति तवेहितं(ञ्) जनाः ।

त एव पश्यन्त्यचिरेण तावकं(म्),

भवप्रवाहोपरमं(म्) पदाम्बुजम् ॥ 36॥

śṛṇvanti gāyanti gṛṇantyabhīkṣṇaśaḥ(s)

smaranti nandanti tavehitaṃ(ñ) janāḥ .

ta eva paśyantyacireṇa tāvakaṃ(m)

bhavapravāhoparamaṃ(m) padāmbujam .. 36..

gṛṇantya+ bhīkṣṇaśaḥ(s),

paśyantya+ cireṇa, bhava+ pravāho+ paramaṃ(m)

अप्यद्य नस्त्वं(म्) स्वकृतेहित प्रभो,

जिहाससि स्वित्सुहृदोऽनुजीविनः ।

येषां(न्) न चान्यद्भवतः(फ्) पदाम्बुजात्,

परायणं(म्) राजसु योजितां(व्)हसाम् ॥ 37॥

apyadya nastvaṃ(m) svakṛtehita prabho

jihāsasi svitsuhṛdo'nujīvinaḥ .

yeṣāṃ(n) na cānyadbhavataḥ(ph) padāmbujāt

parāyaṇaṃ(m) rājasu yojitāṃ(v)hasām .. 37..

svit+ suhṛdo'+ nujīvinaḥ, cānyad+ bhavataḥ(ph)

के वयं(न्) नामरूपाभ्यां(म्),यदुभिः(स्) सह पाण्डवाः ।

भवतोऽदर्शनं(म्) यर्हि, हृषीकाणामिवेशितुः ॥ 38॥

ke vayaṃ(n) nāmarūpābhyāṃ(m), yadubhiḥ(s) saha pāṇḍavāḥ .

bhavato'darśanaṃ(m) yarhi, hṛṣīkāṇāmiveśituḥ .. 38..

hṛṣī+ kāṇā+ miveśituḥ

नेयं(म्) शोभिष्यते तत्र, यथेदानीं(ङ्) गदाधर ।

त्वत्पदैरङ्किता भाति, स्वलक्षणविलक्षितैः ॥ 39॥

neyaṃ(m) śobhiṣyate tatra, yathedānīṃ(ṅ) gadādhara .

tvatpadairaṅkitā bhāti, svalakṣaṇavilakṣitaiḥ .. 39..

tvat+ padai+ raṅkitā, sva+lakṣaṇa+ vilakṣitaiḥ

इमे जनपदाः(स्) स्वृद्धाः(स्),सुपक्वौषधिवीरुधः ।

वनाद्रिनद्युदन्वन्तो, ह्येधन्ते तव वीक्षितैः ॥ 40॥

ime janapadāḥ(s) svṛddhāḥ(s), supakvauṣadhivīrudhaḥ .

vanādrinadyudanvanto, hyedhante tava vīkṣitaiḥ .. 40..

supak+ vauṣadhi+ vīrudhaḥ, vanādri+ nadyudan+ vanto

अथ विश्वेश विश्वात्मन्, विश्वमूर्ते स्वकेषु मे ।
स्नेहपाशमिमं(ञ्) छिन्धि, दृढं(म्) पाण्डुषु वृष्णिषु ॥ 41॥

स्नेह+पाश+मिमं(ञ्)

atha viśveśa viśvātman, viśvamūrte svakeṣu me .
snehapāśamimaṃ(ñ) chindhi, dṛḍhaṃ(m) pāṇḍuṣu vṛṣṇiṣu .. 41..

sneha+ pāśa+ mimaṃ(ñ)

त्वयि मेऽनन्यविषया, मतिर्मधुपतेऽसकृत् ।
रतिमुद्वहतादद्धा, गङ्गेवौघमुदन्वति ॥ 42॥

tvayi me'nanyaviṣayā, matirmadhupate'sakṛt .
ratimudvahatādaddhā, gaṅgevaughamudanvati .. 42..

matir+ madhupate'+ sakṛt

rati+ mud+ vahatā+ daddhā, gaṅge+ vaugha+ mudanvati

श्रीकृष्ण कृष्णसख वृष्ण्यृषभावनिध्रुग्-
राजन्यवं(व्)शदहनानपवर्गवीर्य ।
गोविन्द गोद्विजसुरार्तिहरावतार,
योगेश्वराखिलगुरो भगवन्नमस्ते ॥ 43॥

śrīkṛṣṇa kṛṣṇasakha vṛṣṇyṛṣabhāvanidhrug-
rājanyavaṃ(v)śadahanānapavargavīrya .
govinda godvijasurārtiharāvatāra
yogeśvarākhilaguro bhagavannamaste .. 43..

vṛṣṇyṛṣabhā+ vanidhrug

rājan+ yavaṃ(v)śa+ dahanā+ napavarga+ vīrya

godvija+ surār+ tiharā+ vatāra, yogeśvarā+ khilaguro

सूत उवाच

पृथयेत्थं(ङ्) कलपदैः(फ्), परिणूताखिलोदयः ।
मन्दं(ञ्) जहास वैकुण्ठो, मोहयन्निव मायया ॥ 44॥

sūta uvāca

pṛthayetthaṃ(ṅ) kalapadaiḥ(ph), pariṇūtākhilodayaḥ .
mandaṃ(ñ) jahāsa vaikuṇṭho, mohayanniva māyayā .. 44..

pariṇūtā+ khilodayaḥ, mohayan+ niva

तां(म्) बाढमित्युपामन्त्र्य, प्रविश्य गजसाह्वयम् ।
स्त्रियश्च स्वपुरं यास्यन्, प्रेम्णा राज्ञा निवारितः ॥ 45॥

tāṃ(m) bāḍhamityupāmantrya, praviśya gajasāhvayam .
striyaśca svapuraṃ yāsyan, premṇā rājñā nivāritaḥ .. 45..

bāḍhamit+ yupā+ mantrya, gajasāh+ vayam

व्यासाद्यैरीश्वरेहाज्ञैः(ख्), कृष्णेनाद्भुतकर्मणा ।
प्रबोधितोऽपीतिहासैर्-नाबुध्यत शुचार्पितः ॥ 46॥

vyāsādyairīśvarehājñaiḥ(kh), kṛṣṇenādbhutakarmaṇā .
prabodhito'pītihāsair- nābudhyata śucārpitaḥ .. 46..

vyāsā+ dyairīś+ varehājñaiḥ(kh), kṛṣṇenād+ bhutakarmaṇā

prabodhito'+ pīti+ hāsair

आह राजा धर्मसुतश्- चिन्तयन् सुहृदां(म्) वधम् ।
प्राकृतेनात्मना विप्राः(स्), स्नेहमोहवशं(ङ्) गतः ॥ 47॥

āha rājā dharmasutaś- cintayan suhṛdāṃ vadham .
prākṛtenātmanā viprāḥ(s), snehamohavaśaṃ(ṅ) gataḥ .. 47..

prākṛte+ nātmanā, sneha+ moha+ vaśaṃ(ṅ)

अहो मे पश्यताज्ञानं(न्),हृदि रूढं(न्) दुरात्मनः ।
पारक्यस्यैव देहस्य, बह्व्यो मेऽक्षौहिणीर्हताः ॥ 48॥

aho me paśyatājñānaṃ(n), hṛdi rūḍhaṃ(n) durātmanaḥ .
pārakyasyaiva dehasya, bahvyo me'kṣauhiṇīrhatāḥ .. 48..

pārak+ yasyaiva, me'kṣau+ hiṇīr+ hatāḥ

बालद्विजसुहृन्मित्र-पितृभ्रातृगुरुद्रुहः ।
न मे स्यान्निरयान्मोक्षो, ह्यपि वर्षायुतायुतैः ॥ 49॥

bāladvijasuhṛnmitra-pitṛbhrātṛgurudruhaḥ .
na me syānnirayānmokṣo, hyapi varṣāyutāyutaiḥ .. 49..

bāladvija+ suhṛnmitra,

pitṛ+ bhrātṛ+ gurudruhaḥ, syān+ nirayān+ mokṣo

नैनो राज्ञः(फ्) प्रजाभर्तुर् - धर्मयुद्धे वधो द्विषाम् ।
इति मे न तु बोधाय, कल्पते शासनं(म्) वचः ॥ 50॥

naino rājñaḥ(ph) prajābhartur- dharmayuddhe vadho dviṣām .
iti me na tu bodhāya, kalpate śāsanaṃ(m) vacaḥ .. 50..

prajā+ bhartur

स्त्रीणां(म्) मद्धतबन्धूनां(ङ्),द्रोहो योऽसाविहोत्थितः ।
कर्मभिर्गृहमेधीयैर्- नाहं(ङ्) कल्पो व्यपोहितुम् ॥ 51॥

strīṇāṃ(m) maddhatabandhūnāṃ(ṅ), droho yo'sāvihotthitaḥ .
karmabhirgṛhamedhīyair- nāhaṃ(ṅ) kalpo vyapohitum .. 51..

mad+ dhata+ bandhūnāṃ(ṅ), yo'sāvi+ hotthitaḥ

karmabhir+ gṛha+ medhīyair

यथा पङ्केन पङ्काम्भः(स्),सुरया वा सुराकृतम् ।
भूतहत्यां(न्) तथैवैकां(न्), न यज्ञैर्मार्ष्टुमर्हति ॥ 52॥

yathā paṅkena paṅkāmbhaḥ(s), surayā vā surākṛtam .

bhūtahatyāṃ(n) tathaivaikāṃ(n), na yajñairmārṣṭumarhati .. 52..

yajñair+ mārṣṭu+ marhati

इति श्रीमद्भागवते महापुराणे पारमहं(व्)स्यां(म्) सं(व्)हितायां(म्)

प्रथमस्कन्धे कुन्तीस्तुतिर्युधिष्ठिरानुतापो नामाष्टमोऽध्यायः ॥

iti śrīmadbhāgavate mahāpurāṇe pāramahaṃ(v)syāṃ(m) saṃ(v)hitāyāṃ(m)

prathamaskandhe kuntīstutiryudhiṣṭhirānutāpo nāmāṣṭamo'dhyāyaḥ .. 8..

ॐ पूर्णमदः(फ्) पूर्णमिदं(म्)पूर्णात्पूर्णमुदच्यते

पूर्णस्य पूर्णमादाय पूर्णमेवावशिष्यते।।

ॐ शान्तिः(श्)शान्तिः(श्)शान्तिः।।

Om Pūrṇamadah(ph) Pūrṇamidaṃ(m) PūrṇātPūrṇamudacyate|

Pūrṇasya Pūrṇamādāya Pūrṇamevāvashiṣyate ||

Om Shantih(ś) Shantih(ś) Shantih ||